

INFORMACIJOS

Nr. 8 /83/

1954 m. kovo mėn. 17 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos"

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Gimnazijos Kuratorijos posėdis

Kovo mėn. 10 d. Vasario 16 Gimnazijos būstinėje pirmam posėdžiui susirinko Gimnazijos Kuratorija. Kuratoriją šiuo metu sudaro: Europos Lietuvių Bendruomenės atstovė, PLB Francūzijos Kr. V-bos pirmininkė p. O. Bačkienė, Lietuvių Tremt. Sielovados Tarnybos atstovė T. Alf. Bernatonis, Lietuvių Evangelikų Liuterionių Vyriausiosios Bažnyčios Tarybos atstovas kun. A. Keleris, PLB Vokietijos Krašto Valdybos atstovas A. Turvila /A. Survilai atsigu-
lus operacijai ligoninė, šiame posėdyje kv atstovavo J. Glemža/, Gimnazijos direktorius A. Giedraitis ir Tėvų Komiteto atstovas Dr. A. Damijonaitis. BALF'as savo atstovo Kuratorijai dar nėra paskyręs.

Kuratorijos posėdį atidarius, ją pasveikino ir palinkėjo jos darbuose sėkmės Krašto Valdybos pirmininkas, p. Pr. Zundė. Tačiau pavaizdavo gimnazijos būklę, jos išteklius, esamas priemones ir reikalus Krašto Valdybos atstovas, p. J. Glemža ir Gimnazijos direktorius Giedraitis. Kuratorija apsvarstė ir priėmė pirmojo posėdžio samatą, įnešdama jai kai kurių pataisų ir pageidavimų.

Kuratorijos pirmininku išrinktas Tėvų Komiteto atstovas, p. Dr. A. Damijonaitis, sekretorium Tėvas Alf. Bernatonis.

Kuratorijos pirmininkas p. A. Damijonaitis savo žodyje pareiškė:

"Šių metų pradžioje į nuosavus namus, Rennhofo pili Hüttenfelde, atsikėlusį Vasario 16 Gimnazija pradeda pastoviai atsikurti, o kai nėra baimės iš čia būti išmestai, tai savo veiklos gaires gali smaigstyti į ateitį iki tremties dienų galo.

- 2 -

Nesėkmės dalios palydėtiems ir prieš savo norą Vokietijoje likusiems lietuviams, o ypatingai jaunimui, ši mokslo įstaiga yra tarsi švyturys, rodąs kelią per nutautimu šėlstančią jūrą į Tėvynės laisvės uostą.

Gimnazijos paskirtį ir uždavinius gerai suprato ne vienas brolis-sesė užjūryje ir savo aukomis duoda pagrindą jai egzistuoti ir veikti. Kad šios aukos būtų racionaliai ir taupiai sunaudotos ir kad atneštu lietuvių tautai laukiamų vaisių, Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje organai įsteigė Kuratoriją, kad prižiūrėtų gimnazijos auklėjimą, administracijos ir vidaus ūkio darbą.

Sustodamas ties konkrečiais Kuratorijos uždaviniais Dr. A. Jamijonaitis pareiškė:

"Kuratorija, išklausiusi Krašto Valdybos atstovo ir gimnazijos direktoriaus pranešimus, juos išdiskutavusi-išsiaiškinusi, galvo išpūdžių analogiją, primenančią trentinę motiną, rankose nešinę kūdikį, kuris alkanas šaukiasi-prašo valgyti. Ką duos motina, kai ji nieko neturi ir pati alkaną!

Daug padaryta, bet dar daug reikia padaryti. Pasišventimu, gerais norais ir gerais sumanymais reikalus neatliksi, o gimnazija naujakurė! Ši problema ne Kuratorijos kompetencijoje, tačiau ji liečia kiekvieną lietuvį, kuris tiki tautos ateitimi. Kuratorija veikiama statuto nusakytoje kompetencijoje, tikisi susilaukti visokių rūpų paramos darbe ne vien tik iš Krašto Valdybos bei gimnazijos vadovybės, bet ir iš kiekvieno lietuvių."

Aukos Gimnazijos Namams

Aukos Gimnazijos Namams nenustoja plaukusios. Jos rodo, kad Vasario 16 Gimnaziją ir jos pastogę remia plačioji lietuvių visuomenė ir visomis savo organizacijomis.

Paskutiniu laiku, pav., gautos aukos iš BALF'o 95 skyriaus East Chicago, Ind., kur specialus BALF'o 95 skyriaus parengimas Gimnazijos Rūmams išpirkti davė gražų 240 dol. pelną. Atsiuntė savo Vasario 16 proga surengto minėjimo pelną 20 dol. ir seniausios JAV lietuvių išeivių organizacijos, Amerikos Lietuvių Susivienijimo, 14-toji Kuopa Clevelande, minėjime pagerbdama savo seniausius veikėjus. Auką Namams atsiuntė ir Indiana Harbor Lietuvių Trentinių Bendruomenė ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Baltimorės Skyrius. Vokietijos lietuvių bendruomenės apylinkės irgi prisideda kuo galėdamos. Paskutiniai 60 DM auka atsiųsta Augsburgio Apylinkės.

Rūpinamasi vaikų vasarojimu

Lietuvių Sąjungos Strasburge pirmininkas, kun. Krivickas, jau dabar tiria sąlygas lietuvių trentinių Vokietijoje vaikams praleisti vasaros atostogas Francūzijoje. Kontakte su Vokietijos Krašto Valdyba, bus jieškoma būdų pašvairinti lietuviukų būklę vasarojimu Francūzijoje.

Diepholzo Apylinkėje

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą Diepholzo lietuviai suruošė vasario 21 d. Pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė kun. F. Giršius. Vakare suruoštame minėjime Apylinkės Valdybos pirmininkas Čaplinckas skaitė paskaitą ir pasveikino vokiečių įstaigų atstovus ir svečius. Menine minėjimo dalį, deklamacijas, dainas ir šokius, paruošė mokytoja, ponia Gasnerienė. Šventėje dalyvavo latvių ir ukrainiečių atstovai.

Kruopščiai paruoštas minėjimas, nors ir kukliuose rėmuose, buvo pravestas didele rimtimi. Lietuviai su visu nuoširdumu paminėjo savo garbingą, o tremtyje ir gedulingą, Tautos Šventę, pademonstruodami svetimtaučiams svečiams lietuvių nepalaužiamą laisvės pasitilgimą ir siekimą. Vietos vokiečių spauda su didele simpatija lietuviams paminėjo šventės iškilmes.

Diepholzo stovyklą šiomis savaitėmis irgi buvo aplankę sovietų mirtijos karininkai, pasidarę staiga labai aktyvūs. Tik ką išlipus "Proletariško" elegantiškumo sovietų karininkams iš rytų zonos BMW liuksusinės mašinos, prikomandiruotai lenkų sargybai teko iškeltais durtuvais sutrukdyti pilkosios dypukų masės "pasveikinimą". Pasitraukę pasitarimui po šio pasveikinimo politkarininkai nutarė, kad dypukai bus jau aprimę ir išėję kreipėsi į juos su kalbomis apie sovietišką laimę, laisvę ir pažangą.

Kurį laiką atrodė, kad sovietų pasitikėjimas sargybos durtuvais jų neapvils. Bet staiga dypukų minia taip netikėtai puolė pro sargybą, kad sovietų karininkai iš karto pateko į beginklės minios rankas. Pagaliau, ir lenkų sargybiniai nemanė panaudoti rimtai durtuvus engėjų naudai. "Berliner Telegraf" rašo, kad "jeigu nebūtų tuojaus atvykusi anglų karo policija, tai politkarininkams būtų tekę atsiveikinti su gyvybe po "aksonijos ažuolų šakomis." Išgelbėti bolševikai buvo skubiai susodinti į blizgantį limuziną ir išgabenti iš stovyklos. Kovos lauke liko "nuplėšti sovietiški antpečiai, sudraskyta karininko kepurė su apspiaudyta sovietiška žvaigžde ir sutrypta pirštinė, atsiduodanti kvėpalais".

Schweinfurto Apylinkėje

Schweinfurto Apylinkės V-bos suruoštame vasario 21 d. minėjime gausiai atsilankė Schweinfurt'o ir Bad Kissingen'o lietuviai. Theresenheim'o koplyčioje pamaldas atlaikė kun. Steigvila, kurio pamokslas pagrindinė mintis buvo "Mūsų Tėvynė ir mes širdies skausmuose".

Po pamaldų minėjiman visi susirinko mūsų Vyčių ir trispalvėmis išpuoštoje Kolpingshaus'o salėje. Garbės prezidiume prie vėliavų sėdėjo 1918 m. savanoriai kūrėjai Adolfas Cepatas ir Pranas Oržekauskas. Į susirinkusiuosius prabilo Valdybos pirmininkas Antanas Steponaitis. Po jo kalbėjo kun. Steigvila, o po kun. Steigvilos pasikaito visi sugiedojo "Lietuviais esame mes gimę" ir "Lietuva brangi".

Kun. Steigvila 200 lietuviškų paveikslų filma nuvedė iškilnių dalyvius į Lietuvą. Pabaigoje kalbėjo Vytautas Steikūnas, kurio

kviečiami susirinkusieji tylos minute pagerbė pavergtąją tėvynę, jos kenčiančius brolius bei seses ir šių dienų didvyrius, kovojančius partizanus. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Krefeldo Apylinkėje

Krefeldo seniūnijos susirinkime buvo nutarta seniūniją pakeisti apylinke ir išrinkti Apylinkės Valdybą. Krefeldo seniūnijos dalis iki šiol priklausė Bielefeldui, bet tas sunkino organizacinį darbą, nes vis dėlto 200 km nuotolis labai trukdė visuomeninę veiklą. Be to, seniūnijos narių skaičius tiek išaugo, kad apylinkės sudarymas buvo pateisinamas. Apylinkės Valdybon išrinkti: Juozas Sprainaitis pirmininku, Bronius Steponavičius sekretorium ir Stepas Venckauskas nariu.

Po susirinkimo buvo pravestas Vasario 16 minėjimas, kuriame svečiais dalyvavo Krefeld-Oppum klebonas kun. Michels ir Tėvas Konstatinas. Buvo pastatytas vaizdelis "Partizanas", o Vargo Mokykloje vaikučiai gražiai pasakė keletą eilėraščių. Kalbas pasakė Tėvas Konstatinas ir kun. Michels. Susirinkusieji padainavo lietuviškas liaudies dainas ir su atgaivinta dvasia išsiskirstė į namus.

Minėjimą labai plačiai su stambia antrašte aprašė "Rheinische Post", baigdama straipsnį kun. klebono minėjime pasakytais žodžiais, kad "tik gilus tikėjimo jėga duoda tautai vidinį pasitikėjimą ir sutvirtina jos pasiaukojimo pilną ryžtumą".

Wehnen'o lietuvių kolonijoje

Vasario 16-tosios minėjimas pradėtas vėliavos pakėlimu. Po pamaldų išdekoruotoje salėje minėjime gausiai dalyvavo lietuviai ir vokiečių įstaigų atstovai. Kun. Keleris skaitė paskaitą, kurios santrauką p. Šlenteris perdavė vokiečių kalba. Meninėje dalyje Vargo Mokyklos mokiniai padainavo ir padeklamavo eilėraščius, o scenos mėgėjų grupė puikiai suvaidino Lauciaus "Raudonoji Meliodija". Tautos Sventės proga gauta sveikinimų raštais ir telegramomis.

Pabaltijo dalinių ryšių karininko kpt. J. Venckaus paragimiu, iš vargingos Wehnen'o stovyklos į lietuvių dalinius įstojo eilė vyrų, kurie džiaugiasi rade darbo. Firmųjų vyrų pavyzdžiu ruošiasi pasekti ir kiti.

Vėl atsiradus galimybei emigruoti į JAV ir Kanadą, daugelis Wehnen stovyklos lietuvių skuba tvarkyti dokumentus, kad galėtų pasinaudoti emigracijos proga. Neturintiems darbo garantijų mielai patarnauja BALF'o įstaiga Munchene, o Amerikoje atsiranda ir paskirų lietuvių, kurie siūlo per Apylinkės Valdybą aprūpinti garantijomis jų neturinčiuosius. Deja, daugelis turi rūpesčių dėl sveikatos ir liūdi, kad ir toliau teks pasilikti varginančiame stovykliniame gyvenime.

SVEIKINIMAI VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Gimnazijos Rūmų pašventinimo ir Vasario 16 minėjimo proga raštu sveikino dar šios organizacijos, visuomenininkai ir valsty-

5
bės bei krašto pareigūnai:

JAV Augštojo Komisarų vardu kultūros atašė Dr. John B. Mason; WCC vardu Vokietijoje S. D. Paterson-Morgan ir Gwendoline Bach; WCC Ženevos įstaigos vardu Dr. Elfan Rees; WCC Stuttgarto įstaigos vardu Ruth Amsler, Area Representative; NCWC vardu John L. Bauer jun., A. Edward Gale, Grace A. Gibson; Norvegische Europahilfe vardu Arne Torgersen; Socialinio darbo Tarptautinės Konferencijos vardu Dr. G. Wilker; Zentralstelle für ausländisches Bildungswesen vardu jos direktorius, Dr. W. Wienert; ABN Prancūzijos vardu Batiz-Bek Gasi Khan; Federalinės Pabėgėlių Ministerijos valstybės sekretorius Dr. Nahm; Baden-Württembergo Kultusministerijos Ministerialrat Bruckmann ir Oberregierungsrat Hochstetter; Baden-Württembergo Pabėgėlių M-jos Ministerialdirektor Duntze; Stuttgarto vyriausybės prezidentas Dr. E. Lüffler; Dr. Ulrich Meister, Mannheim.

"BALTISCHE KORRESPONDENZ" LEIDINIAI

Pabaltiečių Centro Taryba, kurią sudaro trijų Pabaltijo tautų Centro Komitetai, 1953 m. pradėjo leisti vokiečių kalba kas metų ketvirtį žurnalą "Baltische Korrespondenz", kurio išėjo visi keturi numatyti numeriai.

Iki šiol lietuvių bendradarbių jame paskelbti šie straipsniai:

- Nr. 1. J. Kiupel - "Der verbannte Gott",
- Nr. 2. Prof. Gediminas Galva - "Gedanken über die baltische Union",
Jonas Rimašauskas - "Terror als Grundlage des sowjetischen Systems",
- Nr. 3. Prof. Dr. A. Maceina - "Zur Kennzeichnung des litauischen Volksliedes",
Minister Dr. Karvelis - "Direkte Beteiligung am Vereinigten Europa",
- Nr. 4. Prof. Gediminas Galva - "Die baltischen Länder - ein Kreuzweg".

Lietuviai šiame žurnale galėtų dar plačiau pasireikšti, todėl labai pageidaujamas didesnis lietuvių intelektualų susidomėjimas šiuo žurnalu ir gausnis bendradarbiavimas, pasinaudojant proga prabilti į vokiečių visuomenę.

Straipsnius vokiečių kalba galima siųsti tiesiog į redakciją, /13b/ Weilheim Obb., Steinlestrasse 25, Germany. Straipsniai lietuvių kalba siųstini Vokietijos Krašto Valdybai, kur jie bus išversti į vokiečių kalbą.

Atskiro numerio kaina 50 Pf., metinė prenumerata 3 DM. Administracijos antrašas tas pats, kaip čia nurodytas redakcijos antrašas.

PLB Vokietijos Krašto Valdyboje yra gautas Aldonai Mažeikaitei, savo laiku gyvenusiai Hannoverėje, labai svarbus laiškas. Žinantieji, kur paminėtoji galėtų dabartiniu metu rasti, maloniai prašomi mums pranešti čia žemiau dedamu adresu:

Hannover-Kleefeld, Hegelstr. 6, Germany
Telef. 51954